

ELŐTERJESZTÉS

Szentkozmadombja Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2022. december 14. napján megtartásra kerülő soros, nyilvános képviselő-testületi ülésére.

Előterjesztés tárgya: Vízügyi védekezési tervek felülvizsgálata.
Határozat: Képviselő-testületi határozat
Előterjesztés készítője: Salamon Henrietta jegyző
Előterjesztő: Káli Lajos polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A vizek kártételei elleni védelem és védekezésről szóló 1995. évi LVII. tv. 16. § (5). bekezdése határozza meg a vizek kártételei elleni helyi önkormányzati feladatokat.

„16. § (1) A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása - a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés - az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekelt kötelezettsége.

(2)* A Kormány által rendeletben kijelölt vízügyi igazgatási szervnek a vizek többletéből eredő kockázattal érintett területekre veszély- és kockázati térképet, valamint kockázatkezelési tervet kell készítenie.

(3)* A vízügyi igazgatási szervek feladata a folyók vízkár-elhárítási célú szabályozása, a kettőnél több települést szolgáló vízkár-elhárítási létesítmények - az árvízvédelmi fővédvonalak, vízkár-elhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek (a továbbiakban: védőművek) - építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védőművek fenntartása és fejlesztése, azokon a védekezés ellátása, továbbá a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatainak ellátása.

(4)* A vízügyi igazgatási szervnek vízkárelhárítással összefüggő feladata;

a) a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőinek irányítása, illetőleg ellátása;

b) a védőművek építése, fejlesztése, illetve az építés, fejlesztés összehangolása;

c) a védekezés területi tervezése, szervezése, szakmai irányítása;

d) a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;

e)* a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő vízkárelhárítási tervek és fejlesztési tervek elkészítéséhez és felülvizsgálatához adatok szolgáltatása, valamint a folyók menti nyílt ártéri települések esetében a vízkárelhárítási tervek elkészítése és a meglévő tervek felülvizsgálata;

f) a vízjárások vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;

g) a vizek kártételei elleni védelemmel kapcsolatos tájékoztatás.

(5)* A helyi önkormányzatok feladata:

a) a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése - kül- és belterületi védőművek építésével - a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

c) a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő - külön jogszabályban meghatározott - feladatok ellátása.

(6)* A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érdekelt tulajdonosok, illetve az ingatlant egyéb jogcímen használók feladata.

A vizek kártételei elleni védelem és védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 8.§ (3) bekezdése írja elő, hogy a védekezésre kötelezettek minden év december 10. napig felül kell vizsgálnia a védekezési terveit és a változásokat átvezetni.

„8. § (1) A védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladatai:

a) a védőművek, azok műtárgyai és tartozékai, valamint a védekezési berendezések, gépek, eszközök és felszerelések karbantartása;

b) a védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, kiegészítése;

c) a saját védelmi szervezetek megszervezése és felkészítése,

d) az a)-b)-c) pont alatt felsoroltak rendszeres, évenkénti felülvizsgálata;

e) védekezési gyakorlatok tartása.

(2)* A VIZIG-ek feladata az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően:

a) az országos vízrajzi törzshálózatba illeszkedő észlelő- és figyelőhálózat kialakítása és működtetése;

b) a védekezési tevékenységgel összefüggő műszaki és szervezési egyeztetések biztosítása a védekezésre kötelezettek számára;

c) együttműködés a szomszédos államok illetékes szerveivel a közös védekezési (együttműködési) szabályzatok szerint;

d) információs rendszer kialakítása és működtetése;

e) különcélú védekezési távközlő hálózatok kialakítása és működtetése;

f)* az üzemeltetésébe tartozó vízkivételi művek, vízpótló és vízátervezési útvonalak, tározók, műtárgyak, mérő és megfigyelő berendezések, eszközök és ezek tartozékainak rendszeres fenntartása (karbantartás, üzemeltetés);

g)* a vízháztartási állapot és a vízkészletek figyelemmel kísérése, vízhiányos állapotok előrejelzése;

h)* a szerződött vízhasználatok és az így lekötött vízmennyiségek nyilvántartása.

(3) A védekezési terveket a védekezésre kötelezettek minden év december 10-ig felül kell vizsgálnia és a változásokat a terveken át kell vezetnie. ”

Szentkozmadombja település 138-14/2013. számú Vízkár-elhárítási terve 2013. június 17-én lépett életbe. A terv tartalmazza a felkészülést a védekezésre, a helyi vízrendezés, belvízelvezetés, csapadékvíz elvezetés feladatait, a terv felülvizsgálata megtörtént

Határozati javaslat:

.. /2022. (XII. 14.) Képviselő-testületi határozat.

Szentkozmadombja Község Önkormányzata Képviselő-testülete Szentkozmadombja település vízkár-elhárítási tervét felülvizsgálta, változások átvezetése nem szükséges.

Határidő: Azonnal

Felelős: Káli Lajos polgármester

Szentkozmadombja, 2022. december 4.

Káli Lajos
polgármester

76-5/2014

Szentkozmadombja TELEPÜLÉS
ÖNKORMÁNYZATA
Szám: 12-14/2013...../2013.

1. számú példány

Szentkozmadombja TELEPÜLÉS
VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI
TERVE

KÉSZÍTETTE:
Szentkozmadombja, 2013. július 17.

polgármester

Vízkárelhárítás

Hazánkban a szélsőséges időjárási és vízjárási adottságok következtében évszázados küzdelem folyik a vizek kártételei ellen. Évszázadok céltudatos tevékenységével hódítottak el a víztől - mint veszélyforrástól - a művelésbe vont és a beépített területeink nagy részét. Országunkban ezért a vizek kártételei ellen folytatott védekezés - az emberi élet, az egyéni és nemzeti vagyon biztonságának védelmére - folyamatos, bár költségigényes, de elengedhetetlen feladat. A vizek kártételei elleni védekezés során nem elegendő csak a töltések, osztorok, zsillipek, szivattyútelepek, vízfolyás medrek kiépítése, szükséges ezek állapotának folyamatos fenntartása is. A védművek kiépítése, fenntartása mellett fel kell készülni a rendkívüli hidrometeorológiai helyzetre, a pusztító árvizek, belvizek és a helyi vízkárok elleni védekezési munkára is. A felszíni vizek nem ismernek országhatárokat, közigazgatási határokat, tulajdonosi jogokat: egységes vízrajzi rendszert képeznek. Egyazon vízrendszerbe tartozó települések, mezőgazdasági területek vízkár elleni védelme egymástól függetlenül nem oldható meg, ezért a vízfolyások, belvízesatornák tulajdonosainak, kezelőinek szorosan együtt kell működniük. A vízvezető rendszerek törvényben meghatározott részének tulajdonosa az állam, illetve az önkormányzatok. Az állami tulajdont egyrészt a vízügyi igazgatóságok, másrészt a vízgazdálkodási társulatok kezelik, az önkormányzati tulajdon működtetése az önkormányzatok feladatkörébe tartozik.

Az önkormányzatok vízgazdálkodási feladatait az önkormányzatokra vonatkozó rendeleteken túlmenően az 1995. évi LVII. vízgazdálkodásról szóló törvény 4. §-a szabályozza. Ezek szerint helyi önkormányzati feladatok:

- a helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó - az országos koncepcióval összehangolt - koncepció kialakítása és végrehajtásának megszervezése
- a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása
- a természetes vizek fürdésre alkalmas partszakaszainak és azzal összefüggő vízfelületek kijelölése
- a helyi vízi közüzemek működtetése, a koncessziós pályázat kiírása, elbírálása és a koncessziós szerződés megkötése
- a vízi közüzemi tevékenység körében a település ivóvízellátása, a szennyvízelvezetés, az összegyűjtött szennyvizek tisztítása, a csapadékvíz elvezetése
- a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízelvezetés
- a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás.

A fenti feladatok közül kiemelten a helyi vízkárelhárítással foglalkozunk, különös tekintettel arra, hogy a belterületeken koncentráldódik az egyéni és a nemzeti vagyon jelentős része, amelynek vízkárok elleni védelme a helyi önkormányzat felelőssége. Az önkormányzatok ezeket a feladataikat elsősorban a helyi erővel (saját erő, polgári védelem, tűzoltóság stb.) oldják meg, azonban a

helyi szakmai, technikai lehetőségeiket meghaladó igényű védekezés esetén a területileg illetékes vízügyi igazgatóságokhoz, vízgazdálkodási társulatokhoz fordulhatnak.

A helyi vízkár kialakulása

Magyarország területének 55 %-a hegy- és dombvidéki, 45 %-a síkvidéki jellegű (1.sz. ábra). A helyi vízkárok kialakulásának okait mindkét területen elsődlegesen a természeti adottságokban - domborzat, éghajlat, időjárás - kell keresni, másodlagosan az emberi beavatkozásokban vagy azok hiányában.

Természeti adottságok

A hegy- és dombvidéki területeken az adott éghajlati viszonyok mellett az időjárási elemek igen változatosak, aminek következtében az egymáshoz egészen közeli helyeken is nagy különbségek tapasztalhatók. A változatoság kialakulásában nagy részt a domborzati viszonyok játszanak szerepet. Az időjárási különbségek a csapadékok előfordulásában, eloszlásában, hevességében (intenzitásában) mutatkoznak meg. Különösen a nyári záporok előfordulására van a domborzatnak befolyása, amikor is a hegységek a vándorló légtömegeket egyenlőtlen felmelegedésre készítik, gyors légtömegcserét idézve elő. Minél páradúsabb a vándorló légtömeg, minél egyenlőtlenebb a felmelegedés, annál hevesebb záporra lehet számítani. Legveszélyesebbnek az április-október közötti időszak tekinthető.

Síkvidéki területeken a természeti jelenségek térbeli és időbeli eloszlása csaknem azonos, általában jelentősebb különbségek csak egymástól nagy távolságban jelentkeznek, de helyi záporócok itt is kialakulhatnak.

A helyi vízkár kialakulása szempontjából úgy a hegy- és dombvidéki, mint a síkvidéki területen döntő jelentőségű a csapadék. A területre jutó csapadékvíz egyrészt beszivárog a talajba, másrészt elpárolog, illetve a talaj felületén lefolyik, a mélyebb területeken összegyűlik. A csapadék halmazállapotától és hevességétől, a hőmérsékleti viszonyoktól függ a helyi vízkárveszély nagysága.

A téli-tavaszi helyi vízkárt kiváltó jelenségek:

- a téli időszak alatt felhalmozódott hőmennyiség gyors olvadása
- tartós esőzés a gyors hóolvadás idején
- a felszíni lefolyást gyorsító és a beszivárgást gátló talajfagy.

Súlyosbítja a helyzetet a különböző jelenségek egybeesése.

A nyári helyi vízkárt kiváltó jelenségek:

- a vízgyűjtő területre hulló átlagosnál nagyobb mennyiségű csapadék
- a vízgyűjtő területre hulló rövid idejű, nagy intenzitású csapadék.

Mind a téli-tavaszi, mind a nyári évszakokban igen veszélyes a magas talajvízállás. A tartósan magas talajvízállás következtében a talajok vízbefogadó képessége jelentősen csökken, és így a felszínen lefolyó, kárt okozó víz mennyisége megnő.

A hegy- és dombvidéki területeken bármely jelenségből keletkező káros vizek heves levonulásúak, kiterjedésük lehet egy településen belüli, vagy nagyobb térségre kiható. Különösen veszélyesek a gyors felszíni lefolyást kiváltó okok, így fagyott talaj

esetén a gyors hóolvadás és eső, illetve a nyári záporok, felhőszakadások. Rendkívüli hidrometeorológiai helyzetekben a látszólag veszélytelen patakok -amelyek medrében általában alig csörgedezik egy kis víz - vízhozama szinte órák alatt pár literről több 10 m^3 -re nőhet, a víz kilép medréből és elsodor mindent, ami útjába kerül. Egyidejűleg a dombvidéki lejtős területekről a gyors lefolyású felszíni víz mozgási energiájával lesodorja a növényzettel nem védett termőtalajt. A lezúduló víz által szállított talaj (hordalék) lakóterületeket, mezőgazdasági területeket, utakat, vasutat temethet be, felhőtve a befogadó vízfolyások, vízelvezető árkok medrét, így azok vízzállító képessége minimálisra csökken, aminek következtében a víz nagy területeket károsítva végigvonul a völgyön, előntve külterületet, belterületet egyaránt.

Síkvidéki területeken a települések mikro domborzati viszonyai miatt a káros vizek levomulása igen lassú folyamat. A vízelvezető nyílt csatornahálózat kisesésű, ezért a kialakult nyíltfelszíni elöntések tartósan a területen maradhatnak. A legveszélyesebb helyzetek a télen felhalmozódott hótömeg gyors olvadásakor alakulhatnak ki, ha az olvadást tartós esőzés is kíséri. Az esetlegesen keletkező elöntéseket jelentősen növelheti a fagyott talaj. Szélsőséges hidrometeorológiai helyzet következtében nagy területeket érhet tartós elöntés.

Emberi beavatkozások

A helyi vízkárt kiváltó természeti adottságokat nem áll módunkban megváltoztatni, az ember azonban tevékenységével befolyásolhatja: csökkentheti - növelheti a veszélyhelyzet kialakulását.

A helyi vízkár kialakulását növelő tényezők

- a vízfolyás medrek, belvízcsatornák kiépítésének elmaradása
- a belterületi vízelvezető hálózat kiépítetlensége
- a nem megfelelő nyílású hidak, átvezetők
- a megfelelő nyílású műtárgyak feliszapolódása
- a víz lefolyását gátló akadályok a mederben (szabálytalan mederelzárások, szemét, hulladék stb.)
- a mély fekvésű területek, a völgyfenék beépítése
- a külvizek belterületekről történő kizárásának hiánya

-külterületen a helytelen mező- és erdőgazdasági művelés, a megfelelő növényi fedettség hiánya (lejtő irányú művelés, erdőirtás stb.)

-a szennyvízcsatornázás elmaradása a vezetékes ivóvízhálózat kiépítése mellett, szikkasztás miatti kedvezőtlen talajvízszint emelkedés

A helyi vízkár kialakulását csökkentő beavatkozások (megelőzés)

- a befogadó vízfolyások, belvízcsatornák mederrendezése
- a belterületi vízelvezető rendszer/ek kiépítése
- a vízelvezető képesség biztosítása, a rendszeres karbantartás
- a külvizek kizárása a belterületekről, a belterületi befogadók tehermentesítése

- a felszíni erózió csökkentése
- a belterületi zöld felületek növelése
- a szennyvízcsatorna hálózat, vagy zárt szennyvízgyűjtők kiépítése.

Az önkormányzatok helyi vízkár-elhárítási feladatai

A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása - a védművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés - az 1995. évi LVII. vízgazdálkodási törvényben meghatározottak szerint az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében, vagy elhárításában *érdekeltek* kötelezettsége. Az árvíz és belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában fellépő káros vizek elleni védekezés, továbbá az előntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornába való visszavezetése a *helyi vízkárelhárítás*. Ennek *műszaki feladatai* az alábbiak:

- felkészülés a védekezésre
- a védekezés
- a védekezés megszűnését követő intézkedések.

Felkészülés a védekezésre

A vízelvezető művek kiépítése:

A sikeres védekezés elsőrendű feltétele a vízelvezető művek (vízfolyások, csatornák, árkok) kiépítése, fejlesztése, védképes állapotban való tartása, működőképességének megőrzése, azaz a preventív védekezés, vagyis a védekezést megelőző tevékenység. A településeken jelentkező károk nagysága nagy mértékben csökkenthető, ha az önkormányzatok a helyi vízkár megelőzéséhez szükséges beavatkozásokat - a belterület vízrendezését - tudatosan megvalósítják. Az önkormányzat képviselőtestülete -ismerve a település vízkár problémáit- hivatott döntést hozni a szükséges vízrendezési beruházásokról, ehhez biztosítani a pénzügyi-gazdasági állapot, gondoskodni az elkészült művek fenntartásáról, üzemeltetéséről. A megelőzés érdekében szükséges belterületi vízrendezési feladatokról, a költségtakarékos, műszakilag megalapozott megoldásokról az 1991-ben megjelent "Útmutató a települési vízrendezési feladatok megoldásához" című OVF kiadvány jó tájékoztatást ad, segítséget nyújtva az önkormányzatok döntéshozatalához.

A védképes állapot fenntartása:

A felkészülés időszakában a már meglévő kiépített belterületi vízelvezető műveken *rendszeres fenntartással* biztosítani kell a kiépítési vízhozam kiöntés mentes levezetését. A medrekből szükség szerint, de legalább évente egyszer el kell távolítani a lefolyást gátoló növényzetet (fákat, cserjéket, víznövényzetet), az uszadékot, a belekerült hulladékokat. Biztosítani kell továbbá a szivattyútelepek, szivattyúk üzemképességét. A belterületen lévő záportározókat vagy a zápor tározására alkalmas területet szabadon kell hagyni. A záporvízzel való feltöltődés után haladéktalanul meg kell kezdeni a tározó letisztítását. A *ciklikus fenntartási munkát* az elhasználdás, rongálódás bizonyos mértékének elérésekor, nagyobb időközönként, de rendszeresen jelentkeznek. Csatornákon általában 3-5

évenként, vízfolyásokon 15-20 évenként - a feliszapolódástól függően - a nagyobb károk megelőzésére rendszeresen gondoskodni kell a medrek ismételt kotrásáról, és szükség szerint a burkolatok, műtárgyak, mederrézsűk hibáinak kijavításáról.

A vízrendezési létesítmények megfelelő üzemeltetésének és fenntartásának alapfeltétele a művek *rendszeres és szakszerű felülvizsgálata*. A belterületi vízrendezési művek állapotát ezért minden évben legalább egyszer - *összel* - ellenőrizni szükséges, és a megállapított hiányosságokat sürgősen meg kell szüntetni. Célszerű minden nagyobb csapadékevonulás után szemlét tartani és a keletkezett károkat azonnal helyreállítani. Az ellenőrzés során a belterülettel határos külterületeken bekövetkezett változásokat is figyelemmel kell kísérni (pl. művelési ág változás, erdőirtás stb.), a mély fekvésű beépített területek talajvízszint változását fel kell támasztani. Javasolható a szomszédos önkormányzatok, az illetékes VIZIG, vízgazdálkodási társulat képviselőjének meghívása is az ellenőrző bejárásokra.

A Közlékdési, Hírközlési és Vízügyi Miniszter 10/1997. /VII. 17./sz. KHVM. rendelete az árvíz- és belvízvédekezésről rendelkezik a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45.§-a (8) bekezdésének a.) pontjában kapott felhatalmazás alapján, összhangban a 232/1996. /XII.26./sz. Kormány rendeletben foglaltakkal. E rendelet az ár- és belvízvédekezési tevékenységre kötelezetteknek a vizek kártételei elleni védekezés műszaki feladatait határozza meg és rendelkezik a védekezési terv tartalmi követelményeiről. Az árvíz- és belvízvédekezéshez hasonlóan a védekezést megelőző felkészülési időszakban a *helyi vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátásához is szükséges a védekezési terv elkészítése*, illetve rendszeres aktualizálása. A védekezési tervnek tartalmaznia kell mindazokat a nyilvántartásokat, adatokat, melyek az eredményes védekezéshez szükségesek.

Szentkozmadombja település csapadékvíz-elvezetése

Vízrendszer: Mura vízgyűjtő
Befogadók: Béci és Szigeti patakok

Általános ismertetés:

A község a Zalai dombság közepén húzódó hegyháton terül el. Csapadék vizeit a Kozmadombi (Béci) és a Szigeti patak szedi össze, mely Mura vízgyűjtőjéhez tartozó Berek patakba ömlik. A Szigeti patak völgyében – a völgyfenéken – az 1960-as években meliorációs létesítmények is épültek.

Felszíne a földtörténeti harmadkorban alakult ki. A Pannon tenger agyagból, homokból álló, helyenként több száz méter vastag üledéke alkotja az alapkőzetet. Később a földrengéses hasadékok mentén képződtek a mai felszín is meghatározó észak-déli irányú szélbarázdák: árkok, hátak, a dombháton lősz keletkezett, a völgyekben holocén korú, alluviális üledéket találunk. A dombok tengerszint feletti magassága 200-250 m, a relatív szintkülönbség 100-130 m között van.

A dombvonulatok között hosszanti irányú, változó szélességű völgyek húzódnak. Ezek alapján rendszerint patak folyik. Éghajlata részben mediterrán, részben alpesi (mérsékeltlen hűvös, mérsékeltlen nedves). Átlagos éves csapadék 800 mm, évi átlagos középhőmérséklet 9,5 C fok, a napsütéses órák száma átlagosan évente 1900 óra, az uralkodó szélirány északi.

A dombok talaja jó termőképességű agyagbemosódásos barna erdőtalaj, a völgyekben öntés réti talajok, lejtőhordalék réti talajokat, a pangóvizes helyeken láptalajokat találunk.

A beaterület jellemzően lakóterület. A helység utcás zsákfalu, a természeti adottságokat követő egyszerű szerkezetű település, jellemzően oldalhatáron álló beépítéssel, előkerttel vagy anélkül.

A település csapadék-víz-elvezető rendszerének a befogadója a Kozmadombi (Béci) kisvízfolyás. Kiepített zárt csapadék-elvezető rendszer nincs, a felszíni vizek részben az ingatlanokon természetes módon elszikkadnak, részben az út menti árkokba kerülnek levezetésre. Az út menti árkok többsége burkolatlan, általában vegyes funkciójú.

A védekezés

A védekezés elrendeléséért, irányításáért a település polgármestere, illetőleg az általa kijelölt védelemvezető egyszemélyben felelős. A védelemvezető köteles megkezdeni a tényleges védekezést, amint ennek szükségessége felmerül. A helyi vízkárelhárítás műszaki feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal és vízgazdálkodási társulattal rendszeres kapcsolatot tartva és egyeztetve kell ellátni. A védekezés felelős vezetőjének kölcsönösen tájékoztatniuk kell egymást.

A védelemvezető feladatai:

- a vízállás változások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken és ezen adatok igény szerinti továbbítása

- tájékozódás a várható hidrometeorológiai helyzetről
- a település lakosságának tájékoztatása a kialakult helyzetről és a várható intézkedésekről
- a védekezéshez szükséges munkaerő mozgósítása, irányítása, anyag és felszerelés biztosítása, utánpótlása
- a védekezésben részt vevők foglalkoztatása, ellátása, elszállásolása, nyilvántartása és munkájuk irányítása
- a káros vizek lehetséges legkevesebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges valamennyi műszaki intézkedés elrendelése, végrehajtása és ellenőrzése
- a jég okozta vízkárveszély elhárításával kapcsolatos feladatok megszervezése
- ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízlevezető (ernésztő) képességét, a vízlevezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével
- a védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, különösen a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybevetett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartása
- ha a meglévő anyagok, eszközök és felszerelések a védekezés ellátáshoz nem elegendők, kiegészítésüket kérnai a vízügyi igazgatóságtól, amit az térítés ellenében köteles teljesíteni, feltéve, ha azokat saját, vagy egyéb már folyamatban lévő más védekezési munkáinál nélkülözheti
- a lakók, továbbá a berendezések, felszerelések, vagyontárgyak elszállítása a veszélyeztetett épületekből és létesítményekből, és az erre a célra kijelölt épületekben való elhelyezése (a mentést, kiürítést, visszatelepítést a megyei védelmi bizottság elnöke rendeli el)
- helyi műszaki felkészültséget meghaladó védekezés esetén az illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki tanácsadó kirendelését kezdeményezni
- a védekezés során a csatlakozó állami vízfolyás- vagy csatornaszakaszokra, illetőleg területekre kibátó nagyobb arányú műszaki beavatkozásokhoz (töltésátvágás, síkvidéken mederelzárás, vésztározás, stb.) előzetesen meg kell szerezni a vízügyi igazgatóság, illetve egyéb szakhatóságok engedélyét, hozzájárulását.

Az önkormányzat székhelyén a védekezés idején műszaki ügyeletet kell tartani. Az ügyeleten naplót kell vezetni, amiben rögzíteni kell a készenlét elrendelésének időpontját, be kell jegyezni a védekezés minden eseményét, a végzett munkákat és részletes leírásukat, a velük kapcsolatos valamennyi adott és kapott utasítást. A védekezési tevékenységről naponként reggel 8 óráig az illetékes vízügyi igazgatóság műszaki ügyeletére jelentést kell küldeni. A védekezés során a veszély helyzetűől függően fokozatok rendelhetők el.

Védekezési fokozatok síkvidéki településeken

A síkvidéki települések területei általában nem képeznek önálló belvízöblözetet, belvízrendszert, hanem egy-egy vagy több öblözet, rendszer területén helyezkednek el. E területi elhelyezkedésből adódik, hogy a településen folyó helyi vízkárelhárítási-

védekezési munkákat össze kell hangolni az adott belvízrendszerben folytatott külterületi védekezésszel. A védekezés folyamán a belvízrendszerben az összehangolt vízvezetést a vízügyi igazgatóság koordinálja, de a víz elvezetésekor - a területek mentesítésekor - elsőbbséget kell adni az értékesebb lakott területeknek. A vízvezetési sorrend kialakításában a mentesítendő területen található települések érdekeit össze kell hangolni. A helyi vízkárelhárítás fokozatait minden esetben a helyi védelemvezető állapítja meg és a fokozatoknak megfelelően rendeli el az ügyeleti szolgálatot és tájékoztatja a területileg illetékes vízügyi igazgatóságot a fokozat elrendeléséről.

I. fokozatot a védelemvezető akkor rendel el, ha a település csapadékvíz elvezető csatorna rendszere 80 %-os telítettséget mutat, szivattyúzási igény jelentkezik, vagy egyes mély fekvésű település-részekben kisebb elöntés keletkezik, és további kedvezőtlen belvízi helyzet várható.

II. fokozatot a védelemvezető akkor rendel el, amikor a folyamatos vízvezetés ellenére a csapadékvíz-elvezető csatornák telítettek, a szivattyúzási igény egyre növekszik és a meteorológiai előrejelzés alapján további csapadék várható.

III. fokozatot a védelemvezető akkor rendel el, amikor a mélyebb fekvésű területek, utcák, pincék, víz alá kerültek és a fokozott védekezés ellenére az ingatlanok, lakóházak állagát vízkár fenyegeti.

Védekezési fokozatok hegy- és dombvidéki településeken

Hegy- és dombvidéki településeken a helyi vízkár kialakulásának legjellemzőbb vonása a rövid időtartam. Az események bekövetkezése gyors, és lefolyása heves. Bármely településen, akár elszigetelten is előfordulhat helyi vízkár. Mértéke, kiterjedése különböző lehet, szélsőséges hidrometeorológiai helyzetben több vízgyűjtőre is kiterjedhet. A hegy- és dombvidéki területeken a helyi vízkár jellegéből adódóan a védekezés az alábbi készütségi fokokban történhet.

Védekezési készütség (felkészülés és tényleges védekezésre) elrendelésére akkor kerülhet sor, ha a település vízgyűjtő területén az átlagosnál nagyobb csapadék hullik, vagy a téli hótakaró gyors olvadásnak indul, illetve ha az olvadással egyidejűleg csapadék is esik, és várható a helyi vízkár kialakulása. Ekkor elsőrendűen fontos a figyelő-jelentő-riasztó szolgálat gondos megszervezése, ellátása, meteorológiai előrejelzés figyelése, a helyi időjárás alakulásának megfigyelése. Ezt követi a belterületi főbefogadó vízfolyás, a vízvezető árokhálózat lefolyási viszonyainak, vizálásának figyelése, rögzítése, és a vízgyűjtőn feljebb fekvő szomszédos településtől riasztójelzés kérése, heves áradás bekövetkeztekor a lejjebb fekvő település értesítése, riasztása. Egyidejűleg a területileg illetékes vízügyi igazgatóság tájékoztatása szükséges. A településen a helyi vízkár kialakulásakor szükség szerint meg kell kezdeni a tényleges védekezési munkát:

- a medrekben a víz lefolyását gátló akadályok eltávolítását
- a vízfolyások medréből kilépő vizek lokalizálását, apadásakor a víz visszavezetését a mederbe
- a hegy- és domboldalakról a felszínen lezúduló vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő elvezetését
- a beépített mély fekvésű területek mentesítését, bevédését.

Rendkívüli védekezési készütség elrendelésére akkor kerülhet sor, ha rendkívüli hidrometeorológiai helyzetben a helyi vízkár veszély nagy térségre - több vízgyűjtőre - terjed ki. Ebben az időszakban a helyi vízkárveszélyes területen lévő önkormányzatok védekezési munkáit összehangoltan kell végezni, a megyei védelmi bizottság által koordinálva.

A védekezés megszűnését követő intézkedések

A védekezés megszűnését követően a védelemvezető köteles gondoskodni:

- a védekezés megszüntetésének bejelentéséről a területileg illetékes vízügyi igazgatóság, illetve a társközségek felé
- a szükséges intézkedések megtételéről a védekezés célját szolgáló művek (töltések, depóniák, osztoronák, műtárgyak) sürgős helyreállítása érdekében
- a védekezési anyagok, eszközök, felszerelések összegyűjtéséről, visszaadásáról a tulajdonosoknak, illetve pótlásáról
- a károk felméréséről.

A készítség megszüntetését követően *összefoglaló jelentést* szükséges készíteni a *védekezési munkákról* a befejezéstől számított 14 nap alatt, a *képviselő testület számára*. A jelentésben elemezni kell a helyi vízkárelhárítási készültséget kiváltó okokat, a védekezés folyamán megtett intézkedések eredményeit, a műveken végzett munkálatokat, a jelentkező károk mértékét. Az összefoglaló jelentésnek ki kell térnie arra, hogy milyen tevékenységekkel lehetne csökkenteni a károkat, illetve a védekezés tapasztalatai alapján mely területeken kell további műszaki tevékenységet - fejlesztést, fenntartást - folytatni a hatékonyabb vízelvezetés, a vízkárok megelőzése érdekében. Az értékelés egy példányát a területileg illetékes *vízügyi igazgatóság részére* is meg kell küldeni

A terv mellékleteink jegyzéke:**Veszélyeztetett területek mentesítése**

Terület száma

Helye

Előfordulás okai (szűk nyílású híd, egyéb)

Veszélyeztetett létesítmények

Veszélyeztetett lakások száma (fő)

A szükséges beavatkozás módja

A szükséges beavatkozás módja

Maximális vízállás

A szükséges beavatkozás módja

Védelmi szervezeti beosztás*Védelemvezető neve*

beosztása

munkahelye
 munkahelyi telefonszám
 lakáscíme
 lakás telefonszáma
Védelemvezető helyettes neve
 beosztása
 munkahelye
 munkahelyi telefonszáma
 lakáscíme
 lakás telefonszáma
Műszaki ügyintézők
 név
 beosztás
 munkahely
 munkahelyi telefonszám
 lakáscím
 lakás telefonszám

Közerők mozgósítási terve

Település
 Közerő mozgósításáért, ellátásáért felelős neve
 Műszaki irányítók (ügyintézők)
 Élelmezési felelős
 Egészségügyi felelős
 Bérjegyzék kezelője (kifizetők)
 Közerő elhelyezése, váltás megszervezése
 Közerő létszám, anyag, eszköz szállítására felhasználható járművek

Kiürítési és mentési terv

Kiürítendő településrész neve
 Családok száma
 Lakosok száma
 Szarvasmarha (ló)

Sertés
Egyéb
Gabona (tonna)
Rendelkezésre álló jármű
Lovaskocsi
Vízi jármű
Tehergépkocsi
Vontató pótkocsi
Kütrítési időtartam
Szükséges idegen jármű és létszám
Tehergépkocsi, vontató, pótkocsi
Közerő
Karhatalom
Befogadó település neve
Elhelyezés
Távolság km-ben
Középületben
Magánosoknál
Élelmezés
Közös konyhán
Magánosoknál

Helyi vízkárelhárításnál felhasználható eszközök és anyagok

Tárolás helye

Védelmi eszközök és anyagok

Ásó (db)

Baltá (db)

Fűrész (db)

Taliccka (db)

Zsák (db)

Deszka (m3)

Palló (m3)

Karó (db)

Homok (m3)

Lapát (db)

Ácskapocs (db)

Csáklya (db)

Csónak (db)

Világító eszköz (db)

Gerenda (m3)

Rőzse (kéve)

Terméskő

Huzal

Készült : 2 példányban
Egy példány : 18 lap
Kapja :